

MUNISIPALITEIT

PRINS ALBERT

GEOUDITEERDE

FINANSIële STATE

30 JUNIE 2008

INHOUDSOPGAWE

	Bladsy
1. ALGEMENE INLIGTING	1
2. VOORWOORD	3
3. VERSLAG VAN DIE OUDITEUR-GENERAAL	4
4. VERSLAG VAN DIE TESOURIER	5
5. REKENINGKUNDIGE BELEID	9
6. BALANSSTAAT	13
7. INKOMSTESTAAT	14
8. KONTANTVLOEISTAAT	15
9. AANTEKENINGE TOT DIE FINANSIËLE STATE	16
AANHANGSELS	
A STATUTêRE FONDSE, RESERWES, VOORSIENINGS EN STAATSUBSIDIES EN SKENKINGS	27
B EKSTERNE LENINGS EN INTERNE VOORSKOTTE	28
C ONTLEDING VAN VASTE BATES	29
D ONTLEDING VAN BEDRYFS INKOMSTE EN -UITGAWE VIR DIE JAAR WAT OP 30 JUNIE 2008 GEëINDIG HET	30
E GEDETAILLEERDE INKOMSTESTAAT VIR DIE JAAR WAT OP 30 JUNIE 2008 GEëINDIG HET	31
F STATISTIESE INLIGTING	32

ALGEMENE INLIGTING

LEDE VAN DIE OORGANGSRAAD:

Raadslid A C Claassen	Uitvoerende Burgemeester 1 Julie 2007 tot 7 April 2008)
Raadslid M Benjamin	Waarnemende Uitvoerende Burgemeester (8 April tot 30 Junie 2008)
Raadslid M Benjamin	Onder-burgemeester (1 Julie 2007 tot 7 April 2008)
Raadslid A Pienaar	Speaker
Raadslid L R Solomons	(1 Julie 2007 tot 31 Augustus 2007)
Raadslid N Abrahams	(1 September 2007 tot 30 Junie 2008)
Raadslid S Botes	(7 Mei 2008 tot 30 Junie 2008)
Raadslid J P Goliath	
Raadslid M G van Hasselt	

GRADERING VAN DIE PLAASLIKE OWERHEID:

Graad 1

UDITEURE:

Die Ouditeur-Generaal

BANKIERS:

Absa Bank Beperk

GEREGISTREERDE KANTOOR:

Kerkstraat 29
PRINS ALBERT

Privaatsak X53
PRINS ALBERT

Munisipale Bestuurder en Uitvoerende Burgemeester

Telefoon: 023-541-1320
Faks: 023-541-1321

Tesourier en Finansies

Kerkstraat 23
PRINS ALBERT

Privaatsak X53
PRINS ALBERT

Telefoon: 023-541-1036
Faks: 023-541-1035

HOOF UITVOERENDE BEAMPTE/MUNISIPALE BESTUURDER:

Mnr E G September (waarnemend) (1 Julie 2007 tot 28 Februarie 2008)

Mnr D J Rossouw (waarnemend) (1 Maart 2008 tot 30 Junie 2008)

HOOF FINANSIËLE BEAMPTE/TESOURIER:

Mnr G S Bothma (tot 30 April 2008, daarna waarnemend)

VERSEKERAARS:

Alexander Forbes Versekeringsmakelaars

PROKUREURS:

Markotter

GOEDKEURING VAN DIE FINANSIËLE STATE:

Die jaarlikse finansiële state soos uiteengesit op bladsye 5 tot 28 is op 9 Oktober 2008 deur die waarnemende Hoof Uitvoerende Beampste/Munisipale Bestuurder goedgekeur.

MNR D J ROSSOUW
waarnemende MUNISIPALE BESTUURDER/
REKENPLIGTIGE BEAMPTE

MNR G S BOTHMA
TESOURIER/
HOOF FINANSIËLE BEAMPTE

VOORWOORD

Oorsig van bedrywighede:

Verskeie projekte was gedurende die afgelope boekjaar suksesvol afgehandel. Die bloekombome in die hoofstraat is suksesvol gesnoei om die moontlikheid van skade as gevolg van takke wat kan afbreek te verhoed. Die uitbreidings by die administratiewe kantore is voltooi. Daar is egter besluit dat die uitbreidings by die finansiële departement nie aangepak word nie en dat daar eerder op die bou van 'n nuwe kantoor kompleks saam met die meerdoelstentum gekonsentreer moet word.

Tydens die begroting vir 2007/2008 was die MIG toedeling toegewys vir die verpymping van die watervoor uit die berg na die reservoirs. Onderhandelinge met die plaaslike Waterraad het stadiger gevorder as verwag en die tyd raamwerk vir die lê van die pype is oorskry. Daar is toe besluit dat die fondse oorgeplaas moet word na die opgradering van Voorstraat.

Die interne kapitaalprojekte was met 'n aanpassingsbegroting verander en hersaamgestel nadat fondse uit die MIG aangewend was vir die opgradering van die toegangsroete na Noordend.

Interne fondse toegewys aan die opgradering van Voorstraat wat ook stormwater en randstene sou behels is saamgevoeg met die fondse vir die opgradering van grondstrate en verskuif na die opgradering van die grondstaat in Rondomsrik - Mossiestraat. Alle materiaal is aangekoop uit hierdie fondse. Elektriesiteits- en waterprojekte is ook suksesvol afgehandel.

Resultate vir die jaar:

Die bedryfsrekening het afgesluit met 'n surplus soos op bladsy 5 van die Tesouriersverslag uitgewys. Gedurende Junie 2008 was 'n finale aanpassingsbegroting voorgelê en deur die Raad goedgekeur. Surplusse uit verkeersboetes ingevorder is aangewend om sekere uitgawe items te verhoog.

Die kapitaaluitgawe uit interne bronne sowel as uit die MIG is 100% spandeer. Geen spandering het egter plaasgevind uit die behuisingfondse nie aangesien daar nie genoegsame befondsing gevind kon word vir eksterne dienste nie.

Die Raad se GOP beampte het diens verlaat op 30 Junie 2007 en geen aanstelling is gedurende die jaar gedoen nie. Die Provinsie het aangebied om hulp te verleen en mnr Japie Kritzenger het die hersieningsproses afgehandel. Die nuwe GOP dokument word nou ook beter versoen met die bedryfsbegroting.

Uitstaande skulde het gedurende die jaar toegeneem. Dit is hoofsaaklik te wyte daaraan dat die kredietbeheerbeampte diens verlaat het en geen aanstelling gemaak was voor 30 Junie 2008 nie.

Verdere inligting:

Politieke veranderinge het gedurende die jaar plaasgevind. Raadslid Solomons is in Augustus 2007 vervang met Raadslid Abrahams. Die uitvoerende Burgemeester, mnr Claassen bedank aan die begin van April 2008 uit sy amp as raadslid. Die onder burgemeester mev Benjamin word aangestel as die waarnemende Burgemeester. Mnr Botes word gedurende Mei 2008 aangewys as die nuwe raadslid.

n Ooreenkoms word in Augustus 2007 met die geskorste Munisipale Bestuurder bereik en die pos word geadverteer. Geen aanstelling is egter tot op datum gemaak nie. Meneer September neem waar in die pos tot op 28 Februarie 2008. Mnr Dawid Rossouw word op 1 Maart 2008 aangestel as die waarnemende Munisipale Bestuurder.

Die Hoof Finansiële Beampte, mnr Bothma bedank op 1 April 2008. Daar word egter 'n ooreenkoms met hom bereik om aan te bly in die pos tot 31 Julie 2008. Die pos is geadverteer en onderhoude is op 13 Oktober 2008 met die aansoekers gevoer.

Die gemeenskapdienste Bestuurder, mnr September besluit op 1 Mei 2008 om ook die Raad se diens te verlaat. Hierdie pos is ook geadverteer en die onderhoude is gedurende September 2008 gevoer. Geen aanstelling is nog gemaak nie.

Ter afsluiting wil ek my dank uitspreek teenoor die Munisipale Raad, die personeel, wat somtyds onder moeilike omstandighede steeds positiewe insette lewer, vir hul samewerking tydens die afgelope Finansiële Jaar.

Statutêre inligting:

Dit word hiermee ingevolge Artikel 124(1)(a) van Wet no. 56 van 2003 (Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Finansiële Bestuur) gesertifiseer dat die salarisse, toelae en voordele, hetsy finansiële of in goedere, van Raadslede soos uiteengesit in nota 30 van die finansiële state, binne die bo-perk van die raamwerk beoog in artikel 219 van die Grondwet, saamgelees met die Wet op die Besoldiging van Openbare Ampsbekleërs (Wet 20 van 1998) asook die Minister van Provinsiale en Plaaslike Regering se vasstelling, betaal word. Die salarisse, toelae en voordele van die Munisipale Bestuurder, die Hoof- finansiële Beampte en die Bestuurder: Gemeenskapdienste soos uiteengesit in nota 28 van die finansiële state word betaal soos deur die Raad vasgestel.

D J ROSSOUW
Waarnemende Munisipale Bestuurder
16 Oktober 2008

VERSLAG VAN DIE OUDITEUR-GENERAAL
--

TANS IS DAAR NOG GEEN OUDITERING OP DIE JAAR
SE BEDRYWIGHED E UITGEVOER NIE.

TESOURIERSVERSLAG

1. INLEIDING

Dit is vir my aangenaam om 'n beknopte oorsig oor die afgelope finansiële jaar se bedryfsresultate te gee.

Die Raad se bedryfsbegroting soos opgestel was deur die Raad goedgekeur tot 'n uitgawe perk van R 14020260 .

Nadat oorplasinge en aanwendings vir die jaar geboekstaaf is na die surplus rekening van die Raad het die bedryfsrekening afgesluit met 'n surplus van R7 296 teenoor 'n begrote surplus van R63 910

2. BEDRYFSRESULTATE VIR DIE JAAR WAT OP 30 JUNIE 2008 GEËINDIG HET

Besonderhede van die bedryfsresultate per departement, klassifikasie en soort inkomste of uitgawe word in aanhangsel D en E gegee. Die betrokke statistiek word in aanhangsel F getoon. Die algehele bedryfsresultate vir die jaar was as volg:

INKOMSTE	Werklik 2007 R	Werklik 2008 R	Afwyking 2007/2008 %	Begroting 2008 R	Afwyking Werklik/ Begroting %
Begin oorskot	1 028 500	1 460 058	41.96%	1 460 058	0.00%
Bedryfsinkomste vir die jaar	12 203 753	14 084 146	15.41%	14 084 170	0.00%
Inkomste van vorige jare	299 784	56 616		0	
	13 532 037	15 600 820		15 544 228	
UITGAWE					
Bedryfsuitgawe vir die jaar	12 071 979	14 020 234	16.14%	14 020 260	0.00%
Aanwendings	0	0		0	
Eind-oorskot	1 460 058	1 467 354	0.50%	1 523 968	-3.86%
	13 532 037	15 487 588		15 544 228	

2.1 Belasting- en Algemene Dienste

	Werklik 2007 R	Werklik 2008 R	Afwyking 2007/2008 %	Begroting 2008 R	Afwyking Werklik/ Begroting %
Inkomste	6 243 094	7 504 407	20.20%	7 504 410	0.00%
Uitgawe	7 257 701	8 621 900	18.80%	8 621 940	0.00%
Tekort	(1 014 607)	(1 117 493)		(1 117 530)	
Tekort as % van totale inkomste	7.50%	7.16%		7.19%	

2.2 Handelsdienste

1. Elektriesiteitdiens:

	Werklik 2007 R	Werklik 2008 R	Afwyking 2007/2008 %	Begroting 2008 R	Afwyking Werklik/ Begroting %
Inkomste	3 445 292	3 918 081	13.72%	3 918 090	0.00%
Uitgawe	3 022 023	3 253 728	7.67%	3 253 730	0.00%
Oorskot	423 269	664 353		664 360	
Oorskot as % van totale inkomste	3.13%	4.26%		4.27%	

2. Waterdiens:

	Werklik 2007 R	Werklik 2008 R	Afwyking 2007/2008 %	Begroting 2008 R	Afwyking Werklik/ Begroting %
Inkomste	1 353 668	1 381 119	2.03%	1 381 110	0.00%
Uitgawe	654 845	712 839	8.86%	712 840	0.00%
Oorskot	698 823	668 280		668 270	
Oorskot as % van totale inkomste	5.16%	4.28%		4.30%	

3. KAPITAALUITGAWE EN -FINANSIERING

Die uitgawe wat gedurende die jaar vir vaste bates aangegaan is, het R 2 121 439 bedra en word as volg ontleed:

	Werklik 2008 R	Begroot 2008 R	Werklik 2007
Belasting en Algemene Dienste	1 786 614	2 735 614	731 134
Handelsdienste	334 825	883 736	1 039 799
	2 121 439	3 619 350	1 770 933

Hulpbronne wat gebruik is om die vaste bates mee te finansier, was die volgende:

	Werklik 2008 R	Begroot 2008 R	Werklik 2007 R
Wentelfonds	1 245 504	1 245 000	986 297
Bedryfsinkomste	1 830	12 350	6 573
Skenkings: MIG	512 042	531 000	778 063
Ander Oordagte	476 400	524 000	0
Departement van Behuising	0	1 307 000	0
	2 235 777	3 619 350	1 770 933

'n Volledige ontleding van kapitaalbesteding (begroot en werklik) per departement, klassifikasie of diens word in aanhangsel C gegee. Meer besonderhede aangaande eksterne lenings en interne voorskotte wat gebruik is om vaste bates mee te finansier, word in aanhangsel B getoon.

4. EKSTERNE LENINGS, BELEGGINGS EN KONTANT

Die Raad het tans geen eksterne lenings nie.

Op 30 Junie 2008 het eksterne beleggings en kontant voorhande R 17809422 bedra teenoor die R 17281599 van 2007. Meer besonderhede aangaande eksterne lenings en beleggings verskyn in aantekeninge 6 en 10, asook aanhangsel B.

5. FONDSE EN VOORSIENINGS

Die Wentelfonds het met R 952747 tot R 10238766 gegroei (R 9286019 in 2007). R 2549102 van hierdie bedrag was aan die leendienste voorgeskiet (R1711856 in 2007).

Die voorsiening vir instandhouding het met R 28294 tot R 720541 (R 748835 in 2007) gedaal.

Die Raad maak 'n bydrae tot die verloffonds om voorsiening te maak vir groot uitbetalings by aftrede of bedankings. Die fonds het tot op R 394182 gedaal (R 464959 in 2007).

Die grootste rede vir die daling was as gevolg van die uitbetaling van die voormalige Munisipale Bestuurder se uitbetaling wat op 31 Augustus 2007 geskied het.

Die bedryfskapitaalreserwe het met R 462053 tot R 8982 (R 471035 in 2007) gedaal.

Meer besonderhede aangaande fondse en reserves word in die aantekeninge 1 tot 3 en aanhangsel B tot die finansiële state getoon.

6. NA BALANSSTAAT GEBEURE

As agtergrond moet gemeld word dat die Tesourier bedank het gedurende April 2008.

Na onderhandelinge het hy ingestem om die begrotingsproses af te handel en sy diens op 31 Julie 2008 te beëindig.

Die advertensie vir die pos van Hoof Finansiële Beampte kon eers gedurende Julie 2008 geplaas word en het dus veroorsaak dat 'n nuwe persoon nie aangestel kon word om die finansiële state op te stel nie. Daar is weer 'n ooreenkoms deur die waarnemende Munisipale Bestuurder met die Tesourier aangegaan sodat hy die finansiële state gedurende Augustus kan voltooi. Die waarnemende Uitvoerende Burgemeester het egter besluit dat die ooreenkoms nie verleng kan word nie en dat die Sentrale Karoo Distriksmunisipaliteit behulpzaam moet wees met die opstel van die finansiële state. Na verskeie onderhandelinge is dat weereens met die huidige Tesourier onderhandel om die finansiële state te voltooi. Die proses het eers op 1 September 2008 in aanvang geneem, wat dus tot gevolg het dat die state nie betyds ingehandig kon word nie.

DANKBETUIGING

My dank gaan aan die elkeen in die Tesourie-afdeling vir die goeie samewerking en ondersteuning wat hulle gedurende jaar aan my verleen het om dit vir my makliker te maak om hierdie state te kon produseer.

G S BOTHMA
TESOURIER
8 Oktober 2008

REKENINGKUNDIGE BELEID

1. Basis van aanbieding

- 1.1 Hierdie finansiële state is opgestel om te voldoen aan die standarde neergelê deur die Instituut van Munisipale Tesouriers en Rekenmeesters in sy *Gebruikskode vir die Rekeningkunde van Plaaslike Owerhede (1992)* en die *Verslag oor die Standaardisering van die Finansiële State van Plaaslike Owerhede (jongste gewysigde uitgawes)*.
- 1.2 Die finansiële state word op die historiese kostebasis opgestel en aangepas vir kapitaalluitgawe, soos uiteengesit in aantekening 5. Die rekeningkundige beleid stem ooreen met dié van die vorige jaar, behalwe waar anders aangedui.
- 1.3 Die finansiële state word volgens die toevallingsgrondslag opgestel:
  - Inkomste word erken wanneer dit meetbaar en invorderbaar word. Sekere direkte inkomste soos verkeersboetes en begraaftplaasfooi word erken wanneer dit betaal word.
  - Uitgawe word erken in die jaar waarin dit aangegaan word.

2. Konsolidering

Die balansstaat omsluit Belasting- en Algemene Dienste, die Handelsdienste en die verskillende fondse en voorsienings. Alle interdepartementele transaksies word teen mekaar verreken, behalwe in die geval van eiendomsbelasting, elektrisiteit, vullisverwydering en water wat as inkomste en uitgawe in die onderskeie departemente behandel word.

3. Vaste bates

- 3.1 Vaste bates word getoon teen historiese koste.
- 3.2 Die saldo wat teen die opskrif "Lenings Afgelos en Ander Kapitaallontvangste" in die aantekeninge tot die balansstaat getoon word, is gelykstaande aan 'n voorsiening vir waardevermindering. Behalwe vir voorskotte uit die verskillende raadsfondse, kan bates ook op die volgende wyses verkry word:
  - Toewysings uit inkomste, waar die volle koste van die bate 'n onmiddellike en direkte heffing teen bedryfsinkomste vorm, en dit dus nie nodig is om enige verdere voorsiening vir waardevermindering te maak nie.
  - Toekenning of skenking, waar die bedrag wat die waarde van so 'n toekenning of skenking verteenwoordig, onmiddellik na die "Lenings Afgelos en Ander Kapitaallontvangste"-rekening gekrediteer word.
- 3.3 Die netto opbrengs uit die verkoop van vaste bates word na die Wentelfonds gekrediteer.
- 3.4 Kapitaalbates word uit verskillende bronne gefinansier, insluitende eksterne lenings, bedryfsinkomste en interne voorskotte. Die lenings en voorskotte word terugbetaal binne die beraamde nuttige lewensduur van die bates wat uit sodanige lenings en voorskotte gefinansier word. Rente word teen die heersende rentekoers ten tye van die toestaan van die voorskot teen die betrokke diens gedebiteer.

4. Voorraad

Voorraad word waardeer teen die laagste van koste, vasgestel volgens die geweegde gemiddelde grondslag, en die netto realiseerbare waardasie.

5. Statutêre Fondse

5.1 Wentelfonds

Die Munisipale Ordonnansie nr. 20 van 1994 vereis dat 'n Plaaslike Owerheid 'n bedrag tot die Wentelfonds van minstens sewe en 'n half persent van die opbrengs van die algemene belasting gehef in die onmiddellik voorafgaande boekjaar moet bydra.

5.2 Hondebelasting

Die Munisipaliteit vorder tans nie meer hondebelasting in nie. Fondse in die hondebelastingrekening word aangewend vir die bestryding van siektes onder honde asook vir sterilisasies. Hierdie projek word in samewerking met die Prins Albert Dieresorg gedoen. Die PA Dieresorg funksioneer onder die beskerming van die Oudtshoorn Dierebeskermingsvereniging.

5.3 Behuisingontwikkelingsfonds

Die Behuisingontwikkelingsfonds is ingestel in terme van die Behuisingwet (Wet nr. 17 van 1997) Uitgawe uit die fonds mag slegs met die toestemming van die Provinsiale LUR gedoen word.

6. Voorsienings

Voorsienings word gestig om verpligtings of gebeurlikhede wat ten tye van die balansstaat bekend is, maar waarvan die betrokke bedrae nie met redelike sekerheid bepaal kan word nie, na te kom.

7. Reserwes

7.1 Verlofreserwe

Die Raad hou 'n verlofreserwefonds in stand om voorsiening te maak vir die waarde van opgehoopte verlof soos op 30 Junie. Opgehoopte verlof word uitbetaal of in kontant omgesit in terme van die verlofregulasies.

7.2 Bedryfskapitaalreserwe

Ingevolge subartikel (10) van artikel 10 G van die Oorgangswet op Plaaslike Regering, Wet no. 209 van 1993, soos gewysig het die Raad 'n bedryfskapitaalreserwe gestig. Die doel van die reserwe is om voorsiening te maak vir die moontlike kontant tekort as gevolg van die inkomste verlies indien alle debiteure nie hulle rekeninge betaal nie.

Agterstallige debiteure bestaan uit bedrae verskuldig deur belastingbetalers en verbruikers vir langer as 30 dae. Die voorsiening vir oninbare skuld word geskep deur die historiese ondervinding van die invordering van uitstaande bedrae. Daar word 'n 100% oordrag vanaf die bedryfskapitaalreserwe gemaak na die oninbare skuld reserwe vir bedrae langer as 90 dae uitstaande.

7.3 Swembadreserwe

Die Raad het jare gelede van 'n donateur se boedel 'n klein bedraggie ontvang wat aangewend moet word wanneer die Raad besluit om 'n swembad vir die gemeenskap te bou.

8. Staatsubsidies en skenkings

8.1 Struktuurplan

Die Raad het van die Provinsie Wes-Kaap 'n verdere bedrag van R165 000 ontvang vir die opstel van 'n struktuurplan van die hele Munisipale gebied. (Hierdie proses is tans aan die gang)

8.2 "Equitable shares"

Bedrae wat van die Departement van Staatkundige Ontwikkeling ontvang word as hulp aan die behoeftige gesinne word in trust gehou tot die aanwending daarvan. Die verbruikers wat kwalifiseer as hulpbehoewend ontvang maandeliks 'n hulptoelaag op hul diensterekening.

8.3 Vaardigheidsontwikkelingsheffing

Bydraes word gemaak ingevolge die Skills Development Levies Act, (Wet 9 van 1999) aan die Local Government Education and Training Board vir die befondsing van opleiding. Die werkgewer moet weer registreer in 'n opleidingsektor (SETA). Bydraes van die Departement van Arbeid word periodiek aan die werkgewer oorbetaal vir die doel van opleiding. Hierdie bydraes is egter te min om in 'n enkele boekjaar aan te wend. Die bydraes word dus in 'n trustrekening gehou om aangewend te word.

8.4 Raadslede toelae

Hierdie bydrae is van die Provinsiale Regering ontvang indien daar 'n tekort op die begroting mag ontstaan indien die verhoging aan raadslede toelae meer is as waarvoor daar begroot is. Gedurende die boekjaar was daar genoegsaam begroot en gevolglik kan die bedrag oorgedra word vir aanwending in volgende jare.

8.5 Onvoltooide projekte

Alle projekte wat deur die Raad aangepak word met fondse ontvang van ander bronne word op 'n trustrekening inbetaal en uitbetaal soos die projek vorder.

9. Oorskotte en tekorte

Enige oorskotte en tekorte wat uit die bedryf van die Elektrisiteit- en Waterdienste voortspruit, word ten volle na die Belasting- en Algemene Dienste oorgedra.

10. Behandeling van administratiewe en ander bokoste

Die koste van interne hulpdienste word, in ooreenstemming met die riglyne in die Instituut se *Verslag oor die Rekeningkundige Behandeling van Hulpdienste (1990)*, teen die verskillende dienste wat daarvan gebruik maak, gedebiteer.

11. Beleggings

Beleggings word teen die laagste van koste of markwaarde getoon.

Beleggings word gedoen ooreenkomstig Omsendbrief nr. C/46/1994 van 26 Oktober 1994.

12. Inkomste-erkenings

12.1 Elektrisiteit- en waterheffings

Alle meters word maandeliks gelees. Indien 'n meter nie gelees kan word nie, word 'n tussentydse heffing gegrond op die gemiddelde verbruik gemaak. Inkomste word erken op die datum wanneer die heffings gemaak word.

Inkomste verkry uit die verkoop van voorafbetaalde elektrisiteitkaartjies word erken by die verkope daarvan.

12.2 Eiendomsbelasting

Die Raad maak van 'n enkelvoudige belasting tarief gebruik wat gebaseer word op die gesamentlike waardes van die grond en verbetering. Geen kortings word aan enige bepaalde eiendom, behalwe die voorgeskrewe kortings aan staatsdepartemente, toegestaan nie.

Die Raad gee tans 'n waardasie korting op alle residensiële eiendom tot 'n waarde van R15 000.

Die inkomste uit eiendomsbelasting word erken wanneer die jaarlikse heffings teen die onderskeie verbruikersrekenings gedebiteer word.

BALANSSTAAT OP 30 JUNIE 2008

	Aantekening	2 008 R	2 007 R
KAPITAAL AANGEWEND			
FONDSE EN RESERWES		12 309 204	11 855 629
Statutêre fondse	1	11 167 260	10 153 915
Reserwes	2	1 141 944	1 701 714
ONAANGEWENDE OORSKOT	12	1 467 354	1 460 058
		13 776 558	13 315 687
LANGTERMYNVERPLIGTINGE	4	0	0
STAATSUBSIDIES	3	4 529 031	4 842 565
VERBRUIKERSDEPOSITOS: DIENSTE	14	257 912	234 132
		18 563 501	18 392 384
AANWENDING VAN KAPITAAL			
VASTE BATES	5	2 549 102	1 711 858
BELEGGINGS	6	0	0
LANGTERMYN DEBITEURE	7	49 497	203 315
		2 598 599	1 915 173
NETTO BEDRYFSBATES/(LASTE)		15 964 902	16 477 211
BEDRYFSBATES		18 702 211	18 220 521
Voorraad	8	39 364	34 343
Debiteure	9	850 729	853 289
Korttermynbeleggings	6	17 809 422	17 281 599
Korttermyngedeelte van langtermyndebiteure	7	1 796	50 390
Kontant	10	900	900
BEDRYFSLASTE		2 737 309	1 743 310
Krediteure	11	2 099 704	1 290 029
Voorsienings	13	242 048	217 747
Korttermyngedeelte van langtermynverpligtinge	4	0	0
Bankoortrekking		395 557	235 534
		18 563 501	18 392 384

INKOMSTESTAAT VIR DIE JAAR WAT OP

30 JUNIE 2008 GEËINDIG HET

2007 Werklike inkomste R	2007 Werklike uitgawe R	2007 Oorskot/ (Tekort) R		2008 Werklike inkomste R	2008 Werklike uitgawe R	2008 Oorskot/ (Tekort) R	2008 Begroting Oorskot/ (Tekort) R
6 243 094	7 257 701	(1 014 607)	BELASTING- EN ALGEMENE DIENSTE	7 504 407	8 621 900	(1 117 493)	(1 117 530)
4 714 505	6 098 851	(1 384 346)	Gemeenskapsdienste	5 627 428	7 315 840	(1 688 412)	(1 692 590)
53 136	44 230	8 906	Gesubsideerde dienste	94 578	42 314	52 264	56 400
1 475 453	1 114 620	360 833	Ekonomiese dienste	1 782 401	1 263 746	518 655	518 660
4 798 960	3 676 868	1 122 092	Handelsdienste	5 299 200	3 966 567	1 332 633	1 332 630
1 010 551	1 022 894	(12 343)	Leeu Gamka	1 144 672	1 282 598	(137 926)	(137 890)
151 148	114 516	36 632	Klaarstroom	135 867	149 169	(13 302)	(13 300)
12 203 753	12 071 979	131 774	TOTAAL	14 084 146	14 020 234	63 912	63 910
		299 784	Aanwendings vir die jaar (Verwys na aantekening 12)			(56 616)	
		431 558	Netto oorskot/(tekort) vir die jaar			7 296	
		1 028 500	Onaangewende oorskot/ (opgehoopte tekort) aan die begin van die jaar			1 460 058	
		1 460 058	Onaangewende oorskot/ (opgehoopte tekort) aan die einde van die jaar			1 467 354	

(Verwys na aanhangsels D en E vir meer besonderhede)

**KONTANTVLOEISTAAT VIR DIE JAAR WAT OP
30 JUNIE 2008 GEëINDIG HET**

	Aant	2008	2007
KONTANT TERUGGEHOU UIT BEDRYWIGHEDE		2 384 665	4 736 708
Kontant deur bedrywighede voortgebring	19	835 609	3 824 383
Beleggingsinkomste	15	1 110 739	592 830
(Toename)/Afname in bedryfskapitaal	20	438 317	333 338
		2 384 665	4 750 551
Min: Eksterne rente betaal	15	0	0
Kontant beskikbaar uit bedrywighede		2 384 665	4 750 551
Kapitaalbydrae deur Distriksmunisipaliteit		0	(13 843)
Netto opbrengs uit die verkoop van bates	AANH A	0	0
KONTANT GEBRUIK VIR BELEGGINGSBEDRYWIGHEDE			
Belegging in vaste bates	AANH C	(2 016 865)	(410 719)
NETTO KONTANTVLOEI		<u>367 800</u>	<u>4 325 989</u>
KONTANTUITWERKING VAN FINANSIERINGSBEDRYWIGHEDE			
Toename/(Afname) in langtermyn lenings	21	0	0
(Toename)/Afname in kontantbeleggings	22	(527 823)	(3 599 050)
(Toename)/Afname in kontant	23	160 023	(726 939)
		<u>(367 800)</u>	<u>(4 325 989)</u>

AANTEKENINGE TOT DIE FINANSIËLE STATE OP 30 JUNIE 2008

	2 008 R	2 007 R
1. STATUTÊRE FONDSE		
Wentelfonds	10 238 766	9 286 019
Gemeenskapfasiliteite	0	0
Ontwikkelings	782 043	725 326
Hondebelasting	146 451	142 569
	<u>11 167 260</u>	<u>10 153 915</u>
2. RESERWES		
Toerusting Hernuwings	720 541	748 835
Swembad	18 239	16 886
Verloffonds	394 182	464 959
Bedryfskapitaalreserwe	8 982	471 034
	<u>1 141 944</u>	<u>1 701 714</u>
3. STAATSUBSIDIES		
Armoedverligting	18 137	18 137
Biblioteek KS	0	150 843
Masibambani	40 225	233 559
Droogtehulp	1 153 607	433 300
Equitable Shares	291 418	569 275
FMG	782 087	617 865
GOP Proses	17 269	17 269
Hervestiging van plakkers	53 202	49 941
Klaarstroom Sport	44 672	45 297
Lae koste huise	3 634	3 634
MSIG	916 725	689 011
Pont oor Gamkapoortdam	262 908	262 908
Prins Albert Sport	207 281	366 157
Prioriteite: D/Raad	39 315	196 848
Raadslidtoelae	70 538	70 538
MIG Onspandeer	50 000	0
SDL	66 927	68 361
Struktuurplan	34 922	32 331
Taxi staanplekke	29 567	89 296
Transitional Grant	39 870	55 025
Zenzelle LG	0	364 536
Vestiging van kleinboere	3 078	2 850
Beplanningsprojekte	23 913	23 913
Oorgedra na volgende bladsy	<u>4 149 295</u>	<u>4 360 894</u>

AANTEKENINGE TOT DIE FINANSIËLE STATE OP 30 JUNIE 2008 (vervolg)

Oorgebring van vorige bladsy	4 149 295	4 360 894
Beplan Behuising KS	8 077	7 478
Bakkery LG	51 126	47 992
KS Walkways	125 724	201 979
Soneringskema	81 465	1 809
Sport LG	5 631	45 261
Vloedskade	0	77 431
Waterplan	107 713	99 721
	<u>4 529 031</u>	<u>4 842 565</u>

(VERWYS AANTEKENINGE 1,2 EN 3 NA AANHANGSEL A VIR MEER
BESONDERHEDE)

4.**LANGTERMYNVERPLIGTINGE**

Geen	<u>0</u>	<u>0</u>
------	----------	----------

5. VASTE BATES

Vaste bates aan die begin van die jaar	22 635 221	21 010 808
Kapitaaluitgawe gedurende die jaar	2 121 439	1 770 933
<u>Min:</u> Bates gedurende die jaar afgeskryf oorgeplaas of mee weggedoen	<u>(9 212)</u>	<u>(146 518)</u>
	24 747 448	22 635 223
<u>Min:</u> Lenings gedolg en ander kapitaalontvangste	<u>(22 198 346)</u>	<u>(20 923 365)</u>
	<u>2 549 102</u>	<u>1 711 858</u>

6. BELEGGINGS

Korttermyndepositos	17 809 422	17 281 599
Beleggings (langer as 12 maande)	<u>0</u>	<u>0</u>
	<u>17 809 422</u>	<u>17 281 599</u>

Sien nota 31 vir meer besonderhede

7. LANGTERMYN DEBITEURE

Motorlenings	0	27 176
Ander verhaalbare Lenings	121	121
Behuisingslenings	0	168 949
Behuisingslenings - Selfbou	51 172	52 821
Verhaalbare Lenings: Museum	<u>0</u>	<u>4 638</u>
	51 293	253 705
<u>Min:</u> Korttermyn gedeelte van langtermyn debiteure na bedryfsdebiteure oorgeplaas	<u>1 796</u>	<u>50 390</u>
	<u>49 497</u>	<u>203 315</u>

AANTEKENINGE TOT DIE FINANSIËLE STATE OP 30 JUNIE 2008 (vervolg)

	2 008 R	2 007 R
8. VOORRAAD		
Verbruikbare Voorraad	<u>39 364</u>	<u>34 343</u>
9. DEBITEURE		
Lopende Debiteure	2 284 006	1 777 990
Subsidies	0	0
Afwagitems	<u>114 886</u>	<u>28 372</u>
	2 398 892	1 806 362
Min: Voorsiening vir oninbare skulde	<u>1 548 163</u>	<u>953 072</u>
	<u>850 729</u>	<u>853 289</u>
10. KONTANT		
Lopende Rekening	0	0
Kontant Voorskotte	<u>900</u>	<u>900</u>
	<u>900</u>	<u>900</u>
11. KREDITEURE		
Handelskrediteure	1 434 195	586 374
Depositos	0	0
Kredietsaldos	213 235	377 999
Afwagitems	<u>452 274</u>	<u>325 656</u>
	<u>2 099 704</u>	<u>1 290 029</u>
12. ONAANGEWENDE SURPLUS		
Aanwendingsrekening		
Onaangewende oorskot vorige jaar	1 460 058	1 028 500
Aanwendings vir die jaar:	(56 616)	299 784
Bedryfsoorskot/(tekort) vir die jaar	<u>63 912</u>	<u>131 774</u>
Onaangewende oorskot aan die einde van die jaar	<u>1 467 354</u>	<u>1 460 058</u>
13. VOORSIENINGS		
Prestasie bonusse	62 204	81 877
Ouditkoste	<u>179 844</u>	<u>135 870</u>
	<u>242 048</u>	<u>217 747</u>
14. VERBRUIKERSDEPOSITOS		
Elektrisiteitsdepositos	<u>257 912</u>	<u>234 132</u>

AANTEKENINGE TOT DIE FINANSIËLE STATE OP 30 JUNIE 2008 (vervolg)

	2 008 R	2 007 R
15. FINANSIERINGSTRANSAKSIES		
Eksterne rente verdien op:	1 110 739	812 780
Beleggings	1 110 739	812 780
 Kapitaaloonkoste teen Bedryfsrekening gedebiteer:	545 208	599 943
Rente: Ekstern	0	0
Intern	136 949	99 336
Delging: Ekstern	0	0
Intern	408 259	500 607
	1 655 947	1 412 723
16. AANWENDINGS		
Kapitaalluitgawe	1 830	6 635
Bydrae tot:		
Voorsienings	709 250	953 072
Reserwes	139 690	87 750
Opgehoopde Fondse	480 600	78 800
	1 331 370	1 126 257
17. RAADSLEDE SE VERGOEDING		
Burgemeesterstoelaag	252 639	243 516
Speakerstoelaag	239 611	121 920
Raadslede toelae	230 436	230 436
	722 686	595 872
18. OUDITEURSVERGOEDING		
Ouditgelde betaal	161 226	102 723

AANTEKENINGE TOT DIE FINANSIËLE STATE OP 30 JUNIE 2008 (vervolg)

	2 008 R	2 007 R
19. KONTANT DEUR BEDRYWIGHEDE VOORTGEBRING		
(Tekort)/oorskot vir die jaar	63 912	131 774
Aansuiwerings ten opsigte van vorige jare se bedryfstransaksies	(56 616)	299 784
Aanwendings teen inkomste gedebiteer:		
Opgehoopte Fondse	480 600	78 800
Voorsienings en Reserwes	848 940	1 040 822
Trustfondse	6 300 075	5 767 181
Vaste bates	1 830	6 635
Beleggingsinkomste	(119 496)	(119 496)
Kapitaalonkoste:		
Rente betaal:		
- aan interne fondse	136 949	99 336
- aan eksterne fondse	0	0
Delging:		
- aan interne fondse	408 259	500 607
- aan eksterne fondse	0	0
Nie-bedryfsinkomste	144 044	2 326 124
Nie-bedryfsuitgawe:		
Uitgawe teen Voorsienings, Reserwes en Trusts gedebiteer	(8 151 631)	(7 931 257)
Bydrae deur MIG aan kapitaal	778 743	778 743
	<u>835 609</u>	<u>2 979 053</u>
20. (TOENAME)/AFNAME IN BEDRYFSKAPITAAL		
(Toename)/afname in voorraad	(5 021)	(14 400)
(Toename)/afname in debiteure	(390 118)	604 186
Toename/(afname) in krediteure	833 455	(559 050)
	<u>438 316</u>	<u>30 736</u>
21. (TOENAME)/AFNAME IN LANGTERMYNLENINGS (EKSTERN)		
Lenings opgeneem	0	0
Lenings terugbetaal	0	0
	<u>0</u>	<u>0</u>

AANTEKENINGE TOT DIE FINANSIËLE STATE OP 30 JUNIE 2008 (vervolg)

	2 008 R	2 007 R
22. (TOENAME)/AFNAME IN EKSTERNE KONTANTBELEGGINGS		
Beleggings gemaak	6 040 362	9 054 604
Beleggings gerealiseer	5 512 539	6 786 718
	<u>(527 823)</u>	<u>(2 267 886)</u>
23. (TOENAME)/AFNAME IN KONTANT VOORHANDE		
Kontantsaldo aan die begin van die jaar	(234 634)	(172 331)
Min: Kontantsaldo aan die einde van die jaar	<u>(394 657)</u>	<u>(234 634)</u>
	<u>160 023</u>	<u>62 303</u>
24. AFTREEVOORDELE		
Slegs een Raadslid het toegetree tot die Pensioenfonds vir raadslede.		
25. VOORWAARDELIKE AANSPEEKLIKHEID EN KONTRAKTUELE VERPLIGTINGS		
Die Raad het tans geen waarborge verskaf nie en is nie kontraktueel tot enige bank of bouvereniging verbind nie behalwe die normale leningsverbintenisse.		
26. KAPITAALVERPLIGTINGS		
Verpligtings ten opsigte van kapitaalluitgawe		
---Goedgekeur en gekontrakteur	<u>375 285</u>	<u>243 128</u>
Hierdie uitgawe sal uit die volgende gefinansier word:		
---Interne bronne	357 000	175 070
---Eksterne bronne	18 285	68 058
	<u>375 285</u>	<u>243 128</u>
27. KONTANT BESIKBAAR TEN OPSIGTE VAN OPGEHOOPTE FONDSE, TRUSTFONDSE, RESERWES EN VOORSIENINGS.		
Fondse opgeloopt	16 838 236	17 869 013
Min: Uitstaande voorskotte aan leendienste	2 549 102	541 037
Debiteure	61 311	263 723
Kontant aan die Bedryfsrekening voorgeskiet	0	0
Kontant beskikbaar belê op 30/6	<u>14 227 823</u>	<u>17 064 253</u>

Verwys na aanhangsel A vir meer besonderhede

AANTEKENINGE TOT DIE FINANSIËLE STATE OP 30 JUNIE 2008 (vervolg)

	2 008 R	2 007 R
28. VERGOEDINGSPAKKETTE VAN MUNISIPALE BESTUURDER EN ANDER BESTUURDERS ARTIKEL 124(1)(C) van MFMA		
WAARNEMENDE MUNISIPALE BESTUURDER	469 073	469 068
NIE PENSIOENDRAENDE SALARIS	464 429	291 504
VERVOERTOELAAG	0	122 256
BYDRAE AFTREEFONDS	0	52 471
WVF	4 644	2 799
NYWERHEIDSRAAD BYDRAE	0	38
TESOURIER	444 312	417 468
PENSIOENDRAENDE SALARIS	148 416	139 440
NIE PENSIOENDRAENDE SALARIS	154 811	136 970
VERVOERTOELAAG	95 880	95 880
BYDRAE AFTREEFONDS	26 715	25 099
BYDRAE MEDIESE FONDS	15 653	17 396
GROEPVERSEKERING	1 443	1 290
WVF	1 394	1 393
NYWERHEIDSRAAD BYDRAE	0	0
BESTUURDER GEMEENSKAPSDIENTE	390 408	375 264
PENSIOENDRAENDE SALARIS	139 440	139 440
NIE PENSIOENDRAENDE SALARIS	169 273	157 089
VERVOERTOELAAG	32 204	32 204
BYDRAE AFTREEFONDS	26 715	25 099
BYDRAE MEDIESE FONDS	19 939	18 749
GROEPVERSEKERING	1 443	1 393
WVF	1 394	1 290
NYWERHEIDSRAAD BYDRAE		
29. WAARDE VAN OPGEHOOPTE VERLOF VAN ALLE PERSONEEL		
VOORSIENING VIR OPGEHOOPTE VERLOF	394 182	464 959
WERKLIKE WAARDE VAN OPGEHOOPTE VERLOF	178 871	159 423

AANTEKENINGE TOT DIE FINANSIËLE STATE OP 30 JUNIE 2008 (vervolg)

	2 008 R	2 007 R
30. VERGOEDING VAN RAADSLEDE (Artikel 124(1)(a) van MFMA)		
UITVOERENDE BURGEMEESTER - voltyds	252 639	243 516
Salaris	179 570	173 124
Telefoon	13 209	12 684
Vervoer - 25%	59 860	57 708
Persoonlike fasiliteite	0	0
SPEAKER - voltyds	239 611	121 920
Salaris	136 754	66 975
Pensioenfonds	28 554	8 625
Mediesefonds	11 203	0
Telefoon	12 018	7 920
Vervoer - werklike ritte	51 082	38 400
ONDER-BURGEMEESTER - deelyds	109 320	108 720
Salaris	76 050	75 600
Telefoon	7 920	7 920
Vervoer - 25%	25 350	25 200
Persoonlike fasiliteite	0	0
RAADSLEDE - drie deelyds	230 436	230 436
Salaris	51 672	51 672
Telefoon	7 920	7 920
Vervoer - werklike ritte	17 220	17 220
Persoonlike fasiliteite	0	0
	76 812	76 812
31. OPSOMMING VAN BANKREKENINGE		
Lopende Rekening - Primêre Bankrekening ABSA Bank, Prins Albert Voordelig	373 876	265 556
Lopende Rekening - Verkeersboetes Bankrekening ABSA Bank, Prins Albert - Voordelig	306 015	235 234
	679 891	500 790
Beleggings rekeninge		
Daaglikse aanvraag rekening ABSA Bank, Prins Albert	7 085 746	7 048 120
Langtermyndeposito ABSA Bank, Prins Albert	10 723 677	10 233 479
	17 809 423	17 281 599

AANTEKENINGE TOT DIE FINANSIËLE STATE OP 30 JUNIE 2008 (vervolg)

	2 008 R	2 007 R
32. ADDISIONELE OPENBAARMAKINGS INGEVOLGE ARTIKEL 125 VAN DIE WET MUNISIPALE FINANSIËLE BESTUUR (MFMA)		
32.1 Munisipale Entiteite (Artikel 125(1)(a))	Geen	Geen
32.2 Bydrae tot georganiseerde Plaaslike Regering (Artikel 125(1)(b))		
SALGA/WEKPRO		
Begin saldo	0	0
Raad se ledegeld	19 165	1 494
Bedrag betaal - huidige jaar	19 165	1 494
Bedrag betaal - vorige jaar	0	0
Saldo uitstaande	<u>0</u>	<u>0</u>
32.3 Ouditfooie (Artikel 125(1)(c))		
Begin saldo	0	0
Huidige jaar se fooie	161 226	102 723
Bedrag betaal - huidige jaar	161 226	102 723
Bedrag betaal - vorige jaar	0	0
Saldo uitstaande	<u>0</u>	<u>0</u>
32.4 BTW (Artikel 125(1)(c))		
Begin saldo	23 363	372 801
Inset belasting	1 188 379	769 317
Uitset belasting	1 312 613	1 206 898
Bedrag gee's van SARS	144 377	88 143
Bedrag betaal - vorige jaar	101 649	0
Saldo uitstaande	<u>104 868</u>	<u>23 363</u>
32.5 LBS en WVF (Artikel 125(1)(c))		
Begin saldo	0	0
Huidige jaar se salarisaftrekkings en Raadsbydraes	760 346	650 932
Bedrag betaal - huidige jaar	760 346	650 932
Bedrag betaal - vorige jaar	0	0
Saldo uitstaande	<u>0</u>	<u>0</u>
32.6 Pensioen en Mediese bydraes (Artikel 125(1)(c))		
Begin saldo	0	0
Huidige jaar se salarisaftrekkings en Raadsbydraes	406 058	380 601
Bedrag betaal - huidige jaar	406 058	380 601
Bedrag betaal - vorige jaar	0	0
Saldo uitstaande	<u>0</u>	<u>0</u>

AANTEKENINGE TOT DIE FINANSIËLE STATE OP 30 JUNIE 2008 (vervolg)

	2 008 R	2 007 R
32.7 Vaardigheidsheffing (Artikel 125(1)(c))		
Begin saldo	0	0
Huidige jaar se heffings	49 683	44 868
Bedrag betaal	49 683	44 868
Saldo uitstaande	<u>0</u>	<u>0</u>

32.8 Waternavorsingsheffings (Artikel 125(1)(c))

Begin saldo	0	0
Huidige jaar se heffings	7 081	3 792
Bedrag betaal	7 081	3 792
Saldo uitstaande	<u>0</u>	<u>0</u>

32.9 Nie-nakoming van Wetgewing (Artikel 125(2)(e))

As gevolg van kapasiteitsprobleme is daar nie uitvoering aan die volgende vereistes van die Wet gegee nie:

Artikel 75 - Geen webblad

Artikel 115 - Geen voorsieningskanaal-bestuurstelsel ingestel

33. ADDISIONELE OPENBAARMAKINGS INGEVOLGE ARTIKEL 124 VAN DIE WET MUNISIPALE FINANSIËLE BESTUUR (MFMA)**Uitstaande bedrae van Raadslede (Artikel 124(1)(b))**

Geen Raadslid het uitstaande skuld ouer as 90 dae gehad op 30 Junie 2008

34. ONGEMAGTIDE, ONREËLMATIGE OF VRUGTELOSE EN VERKWISTE BESTEDINGS (Artikel 32)**34.1 Ongemagtigde uitgawe**

Rekonsiliasie van ongemagtigde uitgawes		
Begin saldo	1 397 455	345 379
Ongemagtigde uitgawe vir huidige jaar	0	1 052 076
Goedgekeur deur die Raad	1 397 455	0
Oorgeplaas vir invordering	0	0
Ongemagtigde uitgawe in afwagting vir goedkeuring	<u>0</u>	<u>1 397 455</u>

34.2 Vrugtelose en verkwiste uitgawe

Geen

34.3 Onreëlmatige uitgawe

Geen

AANTEKENINGE TOT DIE FINANSIËLE STATE OP 30 JUNIE 2008 (vervolg)

INTEROWERHEIDSTOEKENNINGS ONTVANG VIR 2007 / 2008														
LYS VAN TOEKENNINGS	BEDRAG VAN TOEKENNING SUBSIDIE	BEDRAE ONTVANG PER KWARTAAL				TOTAAL ONTVANG	BEDRAE UITBETAAL PER KWARTAAL				TOTAAL BETAAL	NETTO NA TRUST	TOEKENNING SUBSIDIE TERUGGEHOU JA/NEE	VOLDOEN AAN TERME VAN TOEK. JA/NEE
		01-Jul-2007 TOT 30-Sep-07	01-Oct-07 TOT 31-Dec-07	01-Jan-08 TOT 31-Mar-08	01-Apr-08 TOT 30-Jun-08		01-Jul-2007 TOT 30-Sep-07	01-Oct-07 TOT 31-Dec-07	01-Jan-08 TOT 31-Mar-08	01-Apr-08 TOT 30-Jun-08				
NASIONALE TESOURIE														
FINANCE MANAGEMENT GRANT	250 000	250 000	0	0	0	250 000	49 428	34 021	25 863	27 438	136 749	113 251	NEE	JA
NAS. DEPT. VAN PLAASLIKE OWERHEDE														
MUNICIPAL SYSTEMS IMP GRANT	734 000	367 000	367 000	0	0	734 000	167 647	251 000	111 049	31 811	561 507	172 493	NEE	JA
NAS. DEPT. VAN PLAASLIKE OWERHEDE														
EQUATABLE SHARE	3 953 675	1 317 891	988 419	1 647 365	0	3 953 675	1 047 416	912 638	906 465	1 410 638	4 277 157	- 323 482	NEE	JA
DEPARTEMENT VAN WATERWESE														
MASIBAMBANI	112 400	0	112 400	0	0	112 400	0	0	45 282	49 126	94 408	17 992	NEE	JA
PROVINSIALE ADMIN: WES-KAAP														
PROJECT PREPARATION FUNDS	60 523	0	0	0	60 523	60 523	0	60 523	0	0	60 523	0	NEE	JA
PROVINSIALE ADMIN: WES-KAAP														
RUIJTELKE BEPLANNING	140 000	0	0	140 000	0	140 000	0	0	0	60 489	60 489	79 511	NEE	JA
PROVINSIALE ADMIN: WES-KAAP														
DROOGTEHULP	800 000	0	0	800 000	0	800 000	99 317	8 722	7 886	0	115 925	684 075	NEE	JA
DEPT. VAN BEHUISING: WES-KAAP *														
BEHUISINGONTWIKKELING	1 307 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	JA	NEE
PROVINSIALE ADMIN: WES-KAAP														
MIG	512 042	0	428 025	84 017		512 042	0	0	512 042	0	512 042	0	NEE	JA
PROVINSIALE ADMIN: WES-KAAP														
GEM ONTW. WERKERS	90 000	0	0	90 000	0	90 000	22 500	22 500	22 500	22 500	90 000	0	NEE	JA
PROVINSIALE ADMIN: WES-KAAP														
BIBLIOTEEK SALARIS SUBSIDIE	63 000	0	31 514	31 514	0	63 028	13 222	12 732	18 717	18 357	63 028	0	NEE	JA
PROVINSIALE ADMIN: WES-KAAP														
MIG	50 000	0	0	0	50 000	50 000	0	0	0	0	0	50 000	NEE	JA
PROVINSIALE ADMIN: WES-KAAP														
BIBLIOTEEK KLAARSTROOM	260 000	260 000			0	260 000	25 346	190 959	1 198	42 497	260 000	0	NEE	JA
DEPT. VAN MINERAAL EN ENERGIE														
NUWE ELEKTRISITEIT AANSLUITINGS	164 000	164 000	0	0	0	164 000	1 815	71 000	0	72 899	145 714	0	NEE	JA
		2 358 891	1 927 358	2 792 896	110 523	7 189 668	1 426 691	1 564 095	1 651 002	1 735 755	6 377 543	793 839		

REDE VIR TERUGHOUDING VAN SUBSIDIES:

DEPT. VAN BEHUISING: WES-KAAP *

BEHUISINGONTWIKKELING 1 307 000 GEEN TOEKENNING ONTVANG VIR DIE INFRASTRUKTUUR DAAROM IS HUISE NIE GEBOU

AANHANGSEL A

STATUTÊRE FONDSE, RESERWES, VOORSIENINGS EN
STAATSUBSIDIES EN SKENKINGS

	Saldo op 30/06/2007 R	Bydraes gedurende die jaar R	Rente op beleggings R	Ander inkomste R	Uitgawe gedurende die jaar R	Saldo 30/06/2008 R
Statutêre fondse						
Wentelfonds	9 286 019	480 600	591 317	141 226	260 396	10 238 766
Gemeenskapfasiliteite	0	0	0	0	0	0
Ontwikkelings	725 326	0	53 899	2 818	0	782 043
Hondebelasting	142 570	0	3 881	0	0	146 451
	<u>10 153 915</u>	<u>480 600</u>	<u>649 097</u>	<u>144 044</u>	<u>260 396</u>	<u>11 167 260</u>
Reserwefondse						
Toerusting Hernuings	748 835	68 200	50 623		147 117	720 541
Swembad	16 886	0	1 353	0	0	18 239
Bedryfskapitaal	471 035	18 900	114 138	0	595 091	8 982
Verloffonds	464 959	52 590	23 420	0	146 787	394 182
	<u>1 701 715</u>	<u>139 690</u>	<u>189 534</u>	<u>0</u>	<u>888 995</u>	<u>1 141 944</u>
Voorsienings						
Oninbare skulde	953 072	595 091	0	0	0	1 548 163
Prestasiebonusse	81 877	70 185	0	0	89 858	62 204
Ouditkoste	135 870	43 974	0	0	0	179 844
	<u>1 170 819</u>	<u>709 250</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>89 858</u>	<u>1 790 211</u>
Staatsubsidies en skenkings						
Struktuurplan	32 331	0	2 591	0	0	34 922
Transitional Grant	55 025	0	2 276	0	17 431	39 870
Equitable Shares	569 275	3 953 675	45 626	0	4 277 158	291 418
SDL	68 361	0	2 166	0	3 600	66 927
Vloedskade	77 431	0	274	0	77 705	0
Masibambani	233 559	112 400	22 705	0	328 439	40 225
FMG	617 865	250 000	50 971	0	136 749	782 087
MSIG	689 011	734 000	55 222	0	561 508	916 725
Vestiging van kleinboere	2 850	0	228	0	0	3 078
Biblioteek KS	150 843	260 000	0	0	410 843	0
Raadslede toelae	70 538	0	0	0	0	70 538
Taxi Staanplekke PA	89 296	0	0	0	59 729	29 567
Zenzelle	364 536	0	2 051	0	366 587	0
MIG Onspandeer	0	50 000	0	0	0	50 000
GOP Proses	17 269	0	0	0	0	17 269
Pont oor Gamkapoortdam	262 908	0	0	0	0	262 908
Prins Albert Sport	366 157	0	20 454	0	179 330	207 281
Klaarstroom Sport	45 297	0	2 850	0	3 475	44 672
Beplanningsprojekte	23 913	0	0	0	0	23 913
Lae koste huise	3 634	0	0	0	0	3 634
Prioriteite: D/Raad	196 848	0	19 685	0	177 218	39 315
Armoedverligting	18 137	0	0	0	0	18 137
Hervestiging van Plakkers	49 941	0	3 261	0	0	53 202
Soneringskema	1 809	140 000	145	0	60 489	81 465
Beplan Behuising KS	7 478	0	599	0	0	8 077
Waterplan	99 721	0	7 992	0	0	107 713
Sport LG	45 261	0	1 669	0	41 299	5 631
Bakkery LG	47 992	0	3 134	0	0	51 126
KS Walkways	201 979	0	9 430	0	85 685	125 724
Droogtehulp	433 300	800 000	36 232	0	115 925	1 153 607
	<u>4 842 565</u>	<u>6 300 075</u>	<u>289 561</u>	<u>0</u>	<u>6 903 170</u>	<u>4 529 031</u>

AANHANGSEL B

EKSTERNE LENINGS EN INTERNE VOORSKOTTE

EKSTERNE LENINGS	Saldo op 30/06/2007 R	Gedurende die jaar ontvang/ reggestel R	Gedurende die jaar gedelg of afgeskryf R	Saldo op 30/06/2008 R
Annuiteitslenings	0	0	0	0
Staatslenings (Behuising)	0	0	0	0
Staatslenings (Beplanning)	0	0	0	0
Staatslenings (Dienste)	0	0	0	0
	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>

INTERNE VOORSKOTTE AAN LEENDIENSTE	Saldo op 30/06/2007 R	Gedurende die jaar ontvang/ reggestel R	Gedurende die jaar gedelg of afgeskryf R	Saldo op 30/06/2008 R
Wentelfonds	1 711 856	1 245 504	(408 259)	2 549 102
	<u>1 711 856</u>	<u>1 245 504</u>	<u>(408 259)</u>	<u>2 549 102</u>

AANHANGSEL C

ONTLEDING VAN VASTE BATES

Uitgawe 2007 R	DIENS	Begroting 2008 R	Saldo op 30/06/2007 R	Uitgawe 2008 R	Gedurende die jaar afgeskryf, oorgeplaas of mee weggedoen R	Saldo op 30/06/2008 R
728 368	Belasting en Algemene Dienste	1 429 644	10 642 345	1 714 894	9 212	12 348 027
709 348	Gemeenskapsdienste	1 428 614	6 837 067	1 714 894	9 212	8 542 749
336 230	Administrasie	662 467	1 345 221	710 219	9 212	2 046 228
0	Begraafplaas	0	4 273	23 080		27 353
0	Biblioteek	260 000	47 616	0		47 616
0	Brandweer	2 400	18 004	0		18 004
0	Gesondheid	180	0	0		0
0	Museum	0	7 667	0		7 667
0	PGS Dienste	0	0	0		0
373 118	Publieke Werke	503 567	5 414 286	981 595		6 395 881
19 020	Ekonomiese dienste	1 030	3 805 278	0	0	3 805 278
19 020	Riool	0	3 725 220	0	0	3 725 220
0	Sanitasie	1 030	30 290	0	0	30 290
0	Vullis	0	49 768	0	0	49 768
2 766	Klaarstroom	0	1 155 823	0	0	1 155 823
2 766	Alle bates	0	1 155 823	0	0	1 155 823
0	Leeu Gamka	1 307 000	3 447 531	71 720	0	3 519 251
0	Alle bates	1 307 000	3 447 531	71 720	0	3 519 251
1 039 799	Handelsdienste	882 706	7 389 523	334 825	0	7 724 348
70 778	Elektrisiteit	221 706	2 481 371	209 430		2 690 801
969 021	Water	661 000	4 908 152	125 395		5 033 547
1 770 933	TOTALE VASTE BATES	3 619 350	22 635 222	2 121 439	9 212	24 747 449
MIN: LENINGS GEDELG EN KAPITAALONTVANGSTE			20 923 366	1 565 157	290 176	22 198 347
	Lenings gedelg en voorskotte terugbetaal		1 813 250	408 259	280 964	1 940 545
	Bydraes uit bedryfsinkomste		4 446 931	335 067	0	4 781 998
	Skenkings en subsidies		14 663 185	821 831	9 212	15 475 804
1 770 933	NETTO VASTE BATES	3 619 350	1 711 856	556 282	280 964	2 549 102

AANHANGSEL D

ONTLEDING VAN BEDRYFSINKOMSTE EN -UITGAWE

VIR DIE JAAR WAT OP 30 JUNIE 2008 GEËINDIG HET

Werklik 2007 R		Werklik 2008 R	Begroot 2008 R
INKOMSTE			
5 056 122	Gemeenskapsdienste	5 962 090	5 962 090
53 136	Gesubsidieerde dienste	94 578	94 580
2 070 076	Ekonomiese dienste	2 462 170	2 143 510
5 024 419	Handelsdienste	5 565 308	5 565 320
<u>12 203 753</u>		<u>14 084 146</u>	<u>13 765 500</u>
UITGAWE			
5 056 678	Salarisse, Lone en toelaes	5 371 074	5 435 224
5 006 512	Algemene onkoste	5 922 945	5 966 550
292 545	Herstel- en onderhoudskoste	413 194	382 790
99 336	Kapitaaloonkoste - Rente	141 849	94 190
322 598	Kapitaaloonkoste - Delging	403 358	421 660
6 635	Bydraes tot vaste bates	1 830	12 930
175 550	Bydraes tot Fondse	620 290	620 290
2 147 246	Aankoop van elektrisiteit	2 253 295	2 253 290
<u>13 107 101</u>	Bruto uitgawe	<u>15 127 834</u>	<u>15 186 924</u>
(1 035 121)	Min: Bedrae uitgedebiteer	(1 107 600)	(1 108 700)
<u>12 071 980</u>	Netto uitgawe	<u>14 020 234</u>	<u>14 078 224</u>

AANHANGSEL E

GEDETAILLEERDE INKOMSTESTAAT

VIR DIE JAAR WAT OP 30 JUNIE 2008 GEËINDIG HET

2007 Werklike inkomste R	2007 Werklike uitgawe R	2007 Oorskot/ (Tekort) R		2008 Werklike inkomste R	2008 Werklike uitgawe R	2008 Oorskot/ (Tekort) R	2008 Begroting Oorskot/ (Tekort) R
6 243 094	7 257 701	(1 014 607)	BELASTING- EN ALGEMENE DIENSTE	7 504 407	8 621 900	(1 117 493)	(1 117 530)
4 714 505	6 098 851	(1 384 346)	Gemeenskapsdienste	5 627 428	7 315 840	(1 688 412)	(1 692 590)
43 169	1 388 664	(1 345 495)	Administrasie	78 255	1 725 817	(1 647 562)	(1 647 560)
3 649	3 112	537	Begraafplaas	8 504	1 537	6 967	6 970
1 093 710	69 400	1 024 310	Belasting	1 164 253	470 700	693 553	693 550
166 380	223 379	(56 999)	Biblioteek	203 743	244 869	(41 126)	(41 130)
1 180 866	217 782	963 084	Lisensies en Verkeer	1 811 648	298 117	1 513 531	1 513 530
0	0	0	Gemeenskapsdienswerkers	90 000	101 161	(11 161)	(11 160)
223 930	463 609	(239 679)	Gemeenskapsdienste	258 100	405 009	(146 909)	(146 900)
89 978	186 365	(96 387)	GOP	116 500	50 022	66 478	66 470
0	13 241	(13 241)	Museum	0	13 818	(13 818)	(13 820)
45 760	37 471	8 289	Parke	69 852	131 149	(61 297)	(61 310)
233 030	818 034	(585 004)	Publieke Werke	232 750	871 690	(638 940)	(643 100)
1 351 991	2 293 023	(941 032)	Raad se Algemene Uitgawe	1 329 000	2 382 028	(1 053 028)	(1 053 030)
282 042	384 771	(102 729)	Stadstesourier	264 823	619 923	(355 100)	(355 100)
53 136	44 230	8 906	Gesubsidieerde dienste	94 578	42 314	52 264	56 400
53 136	44 230	8 906	Brandweer	34 740	38 756	(4 016)	110
0	0	0	Hoofpad Uitgawes	59 838	3 558	56 280	56 290
0	0	0	Gesondheid:PGS Dienste	0	0	0	0
1 475 453	1 114 620	360 833	Ekonomiese dienste	1 782 401	1 263 746	518 655	518 660
19 807	990	18 817	Meent	0	400	(400)	(400)
574 209	235 669	338 540	Riool	685 174	250 957	434 217	434 210
418 121	447 251	(29 130)	Suigtenke	434 587	471 834	(37 247)	(37 240)
0	0	0	Sanitasie	0	0	0	0
463 316	430 710	32 606	Vullis	662 640	540 555	122 085	122 090
4 798 960	3 676 868	1 122 092	HANDELSDIENSTE	5 299 200	3 966 567	1 332 633	1 332 630
3 445 292	3 022 023	423 269	Elektrisiteit	3 918 081	3 253 728	664 353	664 360
1 353 668	654 845	698 823	Water	1 381 119	712 839	668 280	668 270
1 010 551	1 022 894	(12 343)	Leeu Gamka	1 144 672	1 282 598	(137 926)	(137 890)
219 942	311 160	(91 218)	Administrasie	240 235	383 987	(143 752)	(143 750)
49 095	8 710	40 385	Belasting	51 504	9 200	42 304	42 300
548 519	559 956	(11 437)	Reinigingsdienste	627 382	712 425	(85 043)	(85 020)
192 995	143 068	49 927	Water	225 551	176 986	48 565	48 580
151 148	114 516	36 632	Klaarstroom	135 867	149 169	(13 302)	(13 300)
64 250	44 760	19 490	Administrasie	34 464	66 666	(32 202)	(32 210)
8 330	690	7 640	Belasting	8 459	700	7 759	7 760
46 104	38 998	7 106	Reinigingsdienste	52 387	65 671	(13 284)	(13 270)
32 464	30 068	2 396	Water	40 557	16 132	24 425	24 420
12 203 753	12 071 979	131 774	TOTAAL	14 084 146	14 020 234	63 912	63 910
		299 784	Aanwendings vir die jaar (Verwys na aantekening 12)			(56 616)	
		431 558	Netto oorskot/(tekort) vir die jaar			7 296	
		1 028 500	Onaangewende oorskot/ (opgehoopte tekort) aan die begin van die jaar			1 460 058	
		1 460 058	Onaangewende oorskot/ (opgehoopte tekort) aan die einde van die jaar			1 467 354	

AANHANGSEL F

STATISTIESE INLIGTING

a) **Algemene statistiek:**

i) Bevolking: 4 563 (Raad se eie sensusopname 26 Junie - 7 Julie 2000)

ii) Waardasie van eiendom:

Belasbaar:	Grond	30 340 153	
	Geboue	<u>95 484 000</u>	125 824 153
Nie-belasbaar:	Grond	2 923 600	
	Geboue	<u>60 797 000</u>	63 720 600
Totale waardasie			<u>189 544 753</u>

<u>Leeu Gamka:</u>			
Belasbaar:	Grond	1 125 000	
	Geboue	<u>5 461 000</u>	<u>6 586 000</u>
<u>Klaarstroom:</u>			
Belasbaar:	Grond	596 000	
	Geboue	<u>2 005 000</u>	<u>2 601 000</u>
<u>Landelik:</u>			
Belasbaar:	Grond	121 276 700	
	Geboue	<u>16 526 000</u>	<u>137 802 700</u>
<u>Welgemoed, Transnet:</u>			
Belasbaar:	Grond	597 000	
	Geboue	<u>6 774 000</u>	<u>7 371 000</u>

iii) Datum van jongste waardasie: 1 Januarie 2004

iv) Eiendomsbelastingkoers:

Prins Albert	Nul komma Sewe Agt Ses sent in die Rand
Leeu Gamka Skema	Nul komma Nege Agt Vier sent in die Rand
Leeu Gamka Skool	Nul komma Twee Vier Ses sent in die Rand
Klaarstroom Skema	Nul komma Nege Agt Vier sent in die Rand
Klaarstroom Oos	Nul komma Twee Vier Ses sent in die Rand
Welgemoed	Nul komma Twee Vier Ses sent in die Rand
Landelik	Nul komma Een Twee Twee sent in die Rand

v) Aantal werknemers in diens van die Raad op 30 Junie 2007

43

b) **Elektrisiteitstatistiek:**

i)	Aantal gebruikers:	2 157
ii)	Aantal eenhede (kWh) aangekoop:	9 467 261
iii)	Aantal eenhede (kWh) verkoop:	9 345 345
iv)	Aantal eenhede (kWh) verlore gegaan met verspreiding:	121 916
v)	Aantal eenhede verlore gegaan met verspreiding as % van aankope:	1.29%
vi)	Koste per eenheid (kWh) aangekoop: (in sent)	34.37
vii)	Verlies met verspreiding: (in Rand)	41 900
viii)	Koste per eenheid (kWh) verkoop: (in sent)	34.82
ix)	Inkomste per eenheid (kWh) verkoop: (in sent)	41.93

c) **Waterstatistiek**

i)	Aantal gebruikers:	2 228
ii)	Aantal eenhede gesuiwer: (in kiloliter)	437 827
iii)	Aantal eenhede verkoop: (in kiloliter)	418 307
iv)	Aantal eenhede verlore gegaan met verspreiding: (in kiloliter)	19 520
v)	Aantal eenhede verlore gegaan met verspreiding as % van aankope:	4.46%
vi)	Koste per eenheid gesuiwer: (in sent)	162.81
vii)	Verlies met verspreiding: (in Rand)	31 781
viii)	Koste per eenheid verkoop: (in sent)	170.41
ix)	Inkomste per eenheid verkoop: (in sent)	330.17
x)	Aankoop van water	
xi)	Verkoop van water	

d) **Ekonomiese Dienste:**1. **Suigtenke**

i)	Aantal suigpunte	420
ii)	Aantal tenke gesuig	4 188
iii)	Aantal septiese tenke leeggemaak	7
iv)	Aantal naurse uitroepe	20
v)	Aantal naurse tenke gesuig	43

2. **Riool**

i)	Aantal bedieningspunte	1 594
----	------------------------	-------

3. **Sanitasie**

i)	Aantal dienspunte:	
	Informeel behuising	0
ii)	Aantal emmers verwyder	0

4. **Vullis**

i)	Aantal dienspunte	
	Huishoudelik:	437
	Besigheid:	58
	Sub-Ekonomies:	1 552
	Informeel behuising	0
ii)	Aantal verwyderings:	
	Huishoudelik:	22 724
	Besigheid:	6 032
	Sub-Ekonomies:	80 704
	Informeel behuising	0